

Wommelgemse Heemkundige Kring "De Kaeck" VZW

MEDEDELINGENBLAD

Ledenblad: april-mei 2026 - nummer 422

Tweemaandelijks tijdschrift, verschijnt op 1 februari, 1 april, 1 juni, 1 augustus, 1 oktober, 1 december

Oplage : 150 expl.

ISSN=0777-804X

Verantwoordelijke uitgever: Eddy Smits- Schaarbosstraat 10 – 2160 Wommelgem – tel.: 03/354.40.72

e-mail: eduard.smits@skynet.be - "W.H.K. De Kaeck www.dekaeck.be - Bankrekening (IBAN) : BE12 9799 5205 4092

TE NOTEREN:

- * 15 april - Wandeling langs Monumentale Huizen
- * 19 april - Wandeling langs Monumentale Huizen
- * 26 april - Erfgoeddag – Ha-Ha humor
- * 01 mei - Kom Op Tegen Kanker
- * 06 juni - Daguitstap in samenwerking met het Davidsfonds Wommelgem-Borsbeek

WANDELEN LANGS MONUMENTALE HUIZEN – Op 15 en 19 april

Een wandeling niet zoals andere, we trekken naar de Antwerpse Zurenborgwijk en wandelen daar langs o.a. de Cogels-Osylei.

Onze gids Herman De Clerck, heeft heel wat informatie ingewonnen over de straten en huizen waar we voorbij wandelen. Ge zult verbaasd staan kijken naar de verschillende bouwwijzen die we tegen komen, vernemen wie de architecten waren van deze kasteelachtige bouwsels en hier en daar vertelt de gids misschien iets over het verleden en het heden.

De start van de wandeling plannen we, zowel op 15 als 19 april, telkens rond 14u (afhankelijk van aankomst van de bus en de fietsers) aan Berchem Station. Naar de vertrekplaats dien je op eigen kracht te komen (auto of openbaar vervoer). Voor leden die met de fiets willen komen, voorzien we een gezamenlijk vertrek om 13u aan het Brieleke of 13u15 aan het Doc.Centrum. (Fort II straat 1 - Wommelgem)

Voor deze wandeling dient ge in te schrijven met vermelding van de datum waarop ge mee wandelt en hoe ge u naar Berchem station verplaatst (fiets, bus of auto). Indien ge ingeschreven bent en om een onverwachte reden niet kunt komen verwittig ons dan aub.

© pinningtheworld.com – Een straat met eclectische architectuur.

Inschrijven bij de voorzitter : Eduard Smits, Telefoon 03/3544072 of GSM 477/614500

E-Mail : dekaeckes@gmail.com (Let op dat ge het juiste e-mail adres gebruikt)

Te noteren: op Vraag van de organisator werd de vroeger (via e-mail) meegedeelde datum van zaterdag 18 april verplaatst naar zondag 19 April.

INSCHRIJVEN TEN LAATSTE OP 13 APRIL 2026!

ERFGOEDDAG HA-HA-HUMOR - 26 april

Op 26 april is het erfgoeddag die in het teken staat van "Humor". Onze kring neemt hieraan deel met een kleine "humoristische tentoonstelling" in het documentatiecentrum – Fort II straat 1, Wommelgem. U kunt deze tentoonstelling bezoeken van 14 tot 18u.

Ook op woensdagavond 29 april van 18.30u tot 21u kunt ge de tentoonstelling een bezoekje brengen en mogelijk ook op 1 mei in de voormiddag van 10 tot 12u. Iedereen van harte welkom. En er mag gelachen worden!

KOM OP TEGEN KANKER - 1 mei

Op 1 mei gaat de nu al traditionele actie "KOM OP TEGEN KANKER" van start. Heel wat activiteiten zijn gepland in en rond het Brieleke welke we onze leden van harte aanbevelen. Onze kring werkt aan deze activiteit mede door het open stellen van het documentatiecentrum voor de "Urban Trail". (Er kan dan ook een bezoek gebracht worden aan de tentoonstelling Ha-Ha Humor zie voorgaande)

EERSTE VRIJDAGWANDELING MEI- JUNI

De eerste vrijdagwandeling der maand mei gaat uitzonderlijk door op de tweede vrijdag van de maand.

Op 1 mei is er KOM OP TEGEN KANKER en door de wandeling een week op te schuiven, kan men aan de activiteiten deelnemen.

Op **vrijdag 8 mei 2025** wandelen wij de KOM OP TEGEN KANKER-wandeling van Lier naar Ranst.

We vertrekken met bus **42a** om **09.07 uur** aan de halte Wommelgem Dorp in de Welkomstraat (Puntzak) (wees 10 minuten voor vertrek aan de halte aub). We rijden tot Broechem Van de Nestlaan waar we de wandeling beginnen langs het Safipad. Onze picknick eten we op in Lier.

In de namiddag wandelen we richting Vremde en langs Millegem naar Ranst. Daar kunnen vermoeide wandelaars bus 42a naar Wommelgem nemen of kunnen de moedigen verder wandelen tot Wommelgem centrum. Terug rond 17.00 uur.

Deze wandeling staat in het teken van **Kom op tegen kanker**. De vorige jaren konden de deelnemers een vrijwillige bijdrage van 5 euro geven. We eten onze boterhammen op privé terrein. De opbrengst van de koffie wordt eveneens overgedragen aan Kom op tegen kanker.

De juniwandeling vindt plaats op vrijdag **5 juni 2026**. Deze wandeling brengt ons in Bevel waar we wandelen in het de Merodebos, langs de kruiskeskapel en de Nete.

We nemen bus 42a om 09.05 uur aan de halte Wommelgem Dorp (Puntzak – richting Lier) (wees 10 minuten voor vertrek aan de halte aub). We stappen af aan de halte Lier Zagerijstraat waar de bus toekomt om 09.34 uur. We gaan te voet tot perron 4 aan Lier station waar we om 10.06 uur bus 85 nemen die ons naar halte Bevel Steynhoven brengt. We komen er toe om 10.43 uur om de wandeling aan te vangen.

Onze boterhammen eten we op in café 't Kruiske.

Na de middag gaat het richting Nete en langs het Schipke om tenslotte via het de Merodebos terug aan de bushalte te belanden om in omgekeerde richting terug naar Wommelgem te geraken. Terug rond 17.00 uur.

Meebrengen:

regenkleedij, buskaart, stapschoenen, picknick, geld voor dranken

De afstand is gewoonlijk ongeveer 15 km. Als alles naar wens verloopt komen we ten laatste rond 17 uur terug in Wommelgem toe.

Flyers met alle informatie over deze wandelingen zijn te bekomen aan het loket van de sportdienst in het Brieleke.

DAGUITSTAP ZATERDAG - 6 juni

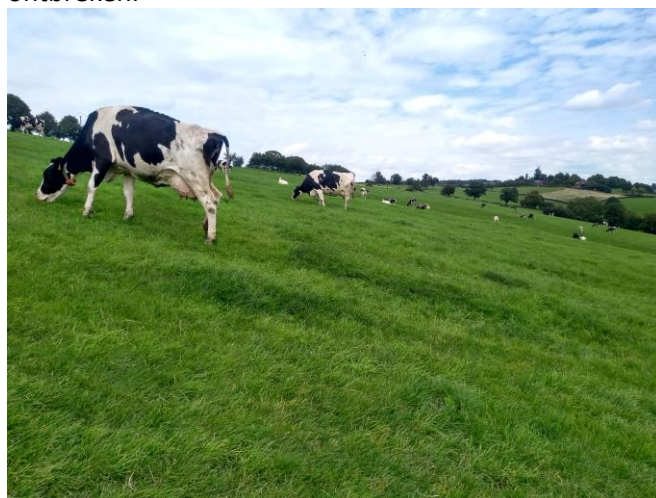
(Samenwerking met Davidsfonds)

Daguitstap naar het Land van Herve, de smaken van de Herve-streek, van abdij Val-Dieu tot de stroopfabriek van Aubel.

Ten oosten van Luik ligt de charmante Herve-streek, een landschap van zacht golvende heuvels, groene weiden en schilderachtige dorpjes. Het is een streek waar de tijd nog een beetje trager lijkt te gaan en waar tradities en streekproducten nog volop leven. De regio is vooral bekend om haar beroemde Hervekaas, maar ook om haar boomgaarden, stroop en ambachtelijke producten.

Tijdens deze daguitstap ontdekken we een stukje authentiek Wallonië.

We vertrekken stipt om 7.00 uur aan 't Brieleke in Wommelgem. In Herve worden we door de toeristische dienst met koffie en croissant ontvangen in de Herviscoop. Daarna brengen we een bezoek aan de abdij van Val-Dieu, waar ook de brouwerij gevestigd is en waar een degustatie natuurlijk niet mag ontbreken.

Het "Land van Herve"

's Middags genieten we van een 3 gangenmenu in de streek. In de namiddag bezoeken we een traditionele stroopfabriek in Aubel. Vervolgens maken we een begeleide rondrit met de bus door het mooie Herve-landschap, waarna we opnieuw eindigen in Herviscoop voor een proeverij van streekproducten.

Een dag vol natuur, geschiedenis, streekproducten en gezellig samenzijn.

De bus vertrekt op de parking van 't Brieleke om 7 uur stipt. We zijn daar terug rond 19.30 uur.

Deelname: 90 euro of 85 euro voor leden Davidsfonds en Heemkundige Kring, lunch en proeverijen inbegrepen.

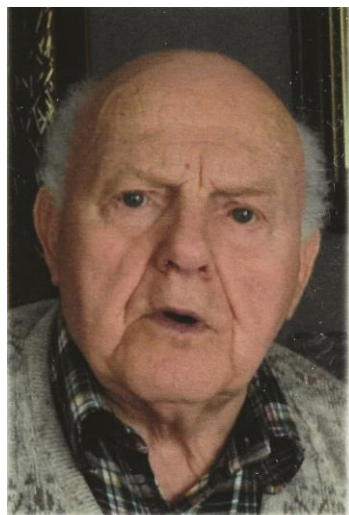
Inschrijven ten laatste op maandag 25 mei: liefst online via <https://wommelgem.davidsfonds.be/activiteiten>

Ofwel bij Lies Smits - smits.lies@hotmail.com - tel 0473 344 882 of Francis Pauwels - francis.pauwels@skynet.be - tel. 0485 622 584

en betalen op rekening BE05 7331 4219 6875 van Davidsfonds Wommelgem/Borsbeek

FAMILIENIEUWS

* We vernamen het overlijden van ons lid Jozef Dresseleers op 6 februari 2026. Jef werd geboren te

Borgerhout op 13 januari 1939. Met Jef verliest onze kring een lid uit de duizend. Hij was lid van de kring van bij het prille begin en iemand waarop je altijd kon rekenen. Overall waar er hulp nodig was stond Jef paraat. Dat het de laatste jaren niet zo goed meer ging dat merkten we op tijdens onze heemfeesten maar toch kwam het overlijden nog onverwacht. Aan de

familie biedt onze kring haar deelneming aan.

* Op 18 maart 2026 overleed ons lid Mariette Nys. Zij werd geboren op 9 december 1935 in Antwerpen en was de laatste jaren samen met de "vriendinnen" een graag geziene gaste op onze activiteiten. Mariette overleed in het AZ Middelheim op 18 maart 2026.

"VERGETEN VERHALEN" EEN BOEK VAN HERMAN PLASMANS

Het boek "Vergeten verhalen – twaalf textielpanden" heeft als ondertitel "*Biografie in draden*"

Twaalf **textielpanden** vormen samen een poëtisch universum van kleur, textuur en betekenis. Elk pand vertelt een verhaal — over vrouwen die ooit de wereld van kunst, film of mode hebben geraakt, maar wier stemmen soms werden vergeten waaronder **May Sarton, Marguerite Yourcenar, Joan Schenkar, Tamara de Lempicka, Colette** en **Coco Chanel**. Het boek bevat niet alleen verhalen en beelden van de textielpanden, maar ook **originele correspondentie** die Herman ontving van onder meer Sarton, Yourcenar en Schenkar.

Boekprijs: €22 over te schrijven op bankrekening BE19 9734 6278 4812 vermelding 'draden-grafie in draden'. (Zorg er bij een bestelling ook voor dat Herman weet aan wie hij het boek mag leveren)

EEN NIEUW BOEK VAN FRANK SEBERECHTS

Einde februari verscheen bij Uitgeverij Lannoo een nieuw boek van ons medelid Frank Seberchts: *Organisation Todt*.

"Belgische collaborateurs en dwangarbeiders in dienst van de nazi's".

De *Organisation Todt* (OT) was een Duitse paramilitaire overheidsorganisatie genoemd naar oprichter Fritz Todt. De groepering was betrokken bij grote bouwwerken

(bijvoorbeeld de Atlantikwall), bewakingsopdrachten (bijvoorbeeld van krijgsgevangenen- en concentratiekampen) en militaire operaties en genocides (onder andere in Oost-Europa).

In 1941 werd de Belgische afdeling opgericht. Die rekruteerde enerzijds vrijwilligers: mannen en vrouwen die hun leven weer op de rails wilden krijgen, opportunisten en avonturiers, maar ook echte nazisympathisanten. Anderzijds teerde OT ook op chantage en dwangarbeid, onder andere van duizenden Belgische Joden.

Tot nu toe werd er vrijwel geen onderzoek verricht naar de OT en het bewapende Schutzkommando (SK). Hoe functioneerde de organisatie, wie was erbij betrokken en welke misdaden begingen de Belgische leden?

Dit boek brengt veel nieuwe feiten aan het licht. Zo kon de auteur achterhalen wat er gebeurd is met de tweeduizend Belgische OT-leden die in de winter van 1942-43 tijdens het beleg van Stalingrad verdwenen zijn.

Frank Seberchts (1961) promoveerde aan de UGent op een proefschrift over de "Politieke geschiedenis van de haven van Antwerpen 1930-1950". Hij werkte onder

meer bij CegeSoma en ADVN- Archief voor Nationale Bewegingen. Momenteel is hij als Projectmedewerker Tweede Wereldoorlog verbonden aan het Stadsarchief Antwerpen/Felixarchief. Hij verricht al veertig jaar onderzoek naar de geschiedenis van de Vlaamse beweging, het Vlaams-nationalisme, de Tweede Wereldoorlog en de Jodenvervolgung.

Het boek kost € 27,99 en is verkrijgbaar in de boekhandel of bij de auteur:

frankseberechts@telenet.be.

DE DAGEN VAN DE GOEDE WEEK

Bladeren in archieven, oude tijdschriften of boekjes levert altijd wel enige informatie waarbij je soms de wenkbrauwen frons of een glimlach verschijnt op het gelaat. Zo lazen we in oude uitgaven van het blad "Kerk en Leven" een folkloristische benadering van de week. We putten er enkele gegevens uit en vulden deze aan met eigen nota's....

- De maandag werd vroeger "Kalfsdag" genoemd omdat men vroeger een kalf maakte uit stokken en stro, een kalf dat de vasten moest verbeelden. Toen de vasten bijna uit was, kon het volk niet weerstaan aan de blijdschap en liet het kalf verdrinken. Wie op die dag laatst op school kwam, werd als helper aanzien en fungeerde bij de verdrinking. Nadien werd hij als "kalf" gedoopt.

- De dinsdag wordt de "Verradersdag" genoemd. Hier wordt verwezen naar het verraad van Judas. In de folklore is er weinig te vinden over deze dag alhoewel het de dag is waarop, in een normale week, de week op gang komt. Niet in de Goede week: daar is de "verradersdag" een dag waarop men zich de vraag stelt waarom de mens de weg naar de duisternis kiest.

- Woensdag werd "Schorteldag" (Schortelwoensdag) genoemd. Schortelen komt van "Schorsen". Men stopte met het klokkengelui in de kerken, maar ook met het spinnen. Men zei dat diegene die vanaf die dag nog durfde spinnen, touwen zou spinnen waarmee O.L.Heer werd vastgebonden... Dus dat deed men dat liever maar niet. Op "Schorteldag" zo vertelde men vroeger vertrekken de klokken naar Rome om er de paaseieren op te halen.

- De donderdag noemt men witte donderdag. In de Katholieke Kerk het gebruik van de "voetwassing" . Tijdens een plechtige dienst wast de pastoor (bisschop, paus) de voeten van twaalf van zijn parochianen, zulks in navolging van de Bijbelse geschiedenis.

Een ander gebruik was dat de pastoor na de voetwassing zich begaf naar het gemeentehuis (in het bijzijn van de "kerkmeesters") en brood uit het venster wierp ten behoeve van de samengestroomde menigte. De "broden" waren de zogenaamde "apostelbrokken".

In Duitsland werden er geen broden uitgeworpen maar diende men de zogenoemde "apostelsoep" op. Een

gezonde soep waarin verschillende kruiden werden verwerkt. Deze soep diende om het kwaad uit het lijf te zuiveren en een herboren Pasen te vieren.

- Goede Vrijdag : op deze dag ging geen enkele visser de zee op. Op zo'n dag haal je immers geen vissen uit de zee , maar doodshoofden. Zo beweerde men althans.

Op Goede Vrijdag kon men zich verzekeren van een zalige dood door volgende formule uit te spreken : " DIE DIT GEBEDEKEN DRIEMAAL VOOR ZIJN ETEN ZAL LEZEN, GOD EN ZAL HEM NOOIT VERGETEN. HIJ ZAL ZENDEN ZIJN ENGELBEWAARDER DRIE DAGEN VOOR ZIJN ENDE EN DRIE UREN VOOR ZIJNE DOOD ZIJN ZONDEN ZIJN VERGEVEN AL WAREN ZE NOG ZO GROOT.

Men beweert ook dat zaaien op Goede Vrijdag borg staat voor een goede oogst...

En op Goede Vrijdag moet je nog eens goed vasten want: " ONZE LIEVE HEER ZAL TEGEN U ZEGGEN: GE HEBT OP MIJNE ZONDAG NIET GEPAST EN OP GOEDE VRIJDAG NIET GEVAST!

- De zaterdag voor Pasen noemt men Stille Zaterdag. Vroeger een dag waarop in Vlaanderen een ongewone stilte heerste. Op de velden heerste dan rust en er was geen klokkengelui want die waren nog in Rome en komen slechts terug op Pasen. Eigenlijk werd toen alles in gereedheid gebracht voor het hoogfeest van Pasen.

SINT JANSFEESTEN 2026

Ook dit jaar zal onze vereniging deelnemen aan de Sint Jansfeesten. Zoals de laatste jaren zullen we een "koffiestand met gebak" verzorgen. Maar en daarvoor doen we een beroep op onze leden, we zouden het aanbod "gebak" een persoonlijk cachet willen geven.

Daarom onze vraag : zijn er leden die voor de Heemkundige Kring hun bakkerstalent willen uitproberen en gratis een heerlijke cake of taart willen creëren? We zullen die dan aanbieden bij een tas koffie of thee.

Laat het ons weten zodat we samen kunnen overleggen hoe we hiervoor te werk kunnen gaan.

Werkten mee aan dit nummer : Bestuursorgaan, Herman Meeus